

De 8 Martie se luptă! Scurtă istorie a Zilei Internaționale a Femeii

Olga ODO

2021

Ziua de 8 Martie este celebrată ca Ziua Internațională a Femeii, însă capitalismul a depolitizat-o și i-a șters istoria socialistă și de luptă politică feministă, reducând-o la doar o altă sărbătoare de consum și divertisment.

Istoria zilei de 8 martie începe din secolul XIX, odată cu protestele lucrătoarelor exploatate din industria textilă și din alte fabrici din SUA și Anglia, care cereau condiții de muncă și salarii mai bune. Acestea munceau câte 10-12 ore pe zi, 6 zile pe săptămână, și-au format sindicate și au ieșit în stradă să protesteze, fiind atacate de poliție (martie 1857, New York).

Pe la 1900 Partidul Social Democrat din Germania a început să discute despre problemele femeilor, printre care și faptul că nu aveau voie să voteze. În 1907, la Conferința Internațională a Femeilor Socialiste din Stuttgart, condusă de Clara Zetkin – membră a Partidului Social Democrat din Germania – s-a cerut dreptul femeilor la vot, fără ca acesta să fie condiționat de proprietățile deținute, de taxele plătite, de educație sau de orice altă condiție care ar fi putut împiedica femeile din clasa muncitoare să voteze.

Pe 9 Februarie 1907, 3.000 de femei din Uniunea Națională a Societăților pentru Sufragiul Femeilor (NUWSS) au demonstrat pașnic la Londra, revendicându-și dreptul la vot.

În SUA, pe 8 martie 1908, Partidul Socialist a organizat la Chicago prima demonstrație la care 15.000 de femei au revendicat egalitatea economică și politică în stradă. Anul următor, pe 28 februarie 1909, tot Partidul Socialist și Comitetul Național al Femeilor au proclamat prima „Zi a femeilor”, protestând pe străzile din New York pentru condiții de muncă și salarii mai bune. Iar în 1910, la a doua Conferință Internațională a Femeilor Muncitoare din Copenhaga, Clara Zetkin a propus ideea unei Zile Internaționale a Femeii, care să fie ținută anual, prilej pentru ca femeile să se organizeze și să ceară drepturi egale. Propunerea a fost votată în unanimitate. Printre revendicările acestora, considerate revoluționare la acea vreme, se mai numărau și: ziua de lucru de 8 ore, propunerea ca femeile însărcinate să nu mai lucreze cu 8 săptămâni înainte de naștere și să primească o asigurare în bani timp de 8 săptămâni, fonduri care urmau a fi alocate din taxele încasate de stat. Aceste revendicări stau la baza a ceea ce cunoaștem azi drept concediul de maternitate.

La nivel european, prima Zi Internațională a Femeilor a fost sărbătorită pe 18 martie 1911 la Viena, printr-un marș la care femeile comemorau martirii Comunei din Paris și cereau drept de vot. Peste 300 de demonstrații au avut loc în Imperiul Austro-Ungar. Și în Germania au ieșit peste un milion de femei în stradă. Manifestațiile au continuat în 1912 cu greva „Pâine și trandafiri” din SUA, devenind tot mai numeroase până în pragul Primului Război Mondial, când au fost suspendate. Clara Zetkin a organizat în aprilie 1915 cea de-a treia Conferință Internațională a Femeilor, una anti-război.

În 1917 în Rusia, la Petrograd, pe 23 februarie (sau 8 martie după calendarul nostru), a avut loc cea mai impresionantă manifestație cu ocazia Zilei Internaționale a Femeii, demonstrație condusă de Alexandra Kollontai. Nu era întâia demonstrație de acest fel, prima având loc pe 8 martie 1913, numeroase femei fiind arestate de autorități cu acea ocazie. De această dată, femeile erau nemulțumite de felul în care erau tratate în fabrici, unde munciseră din greu pe parcursul războiului, bărbații fiind trimiși pe front. Protestau împotriva războiului, sărăciei, prețurilor prea mari și a regimului țarist. Cereau „Pâine și Pace”.

Deși țarul a ordonat armatei să tragă în manifestante, demonstrațiile nu au putu fi oprite, femeile convingându-i pe o parte dintre soldați să treacă de partea lor. Așa a început, de fapt, Revoluția rusă din februarie. La o săptămână după Ziua Femeii, țarul Nicolae al II-lea a abdicat, punându-se astfel capăt dinastiei Romanov. Guvernul provizoriu a fost printre primele din lume care a acordat femeilor dreptul de vot. În aceeași perioadă, Canada (1917-1918), Anglia și Germania (1918), Austria și Olanda (1919), dar și SUA (1920) au luat aceeași măsură, însă post-război.

Prin comparație, România era ocupată în 1918 cu „Marea Unire”, nu însă și cu drepturile femeilor, deși ele își aduseseră din plin contribuția la momentele istorice importante de până atunci (ex. Revoluția din 1848, Primul Război Mondial). În 1929 femeile cu studii și cu anumit statut (de ex. funcționare, văduve de război etc.) primiseră dreptul de vot, dar numai în cadrul alegerilor locale. Abia în 1938, în timpul dictaturii lui Carol al II-lea, anumite femei – cele peste 30 de ani, cu carte (adică puține) –, au

primit dreptul la vot, drept pe care oricum nu-l puteau exercita. Au trebuit încă 10 ani și schimbarea regimului politic pentru a asigura dreptul universal al femeilor la vot, lucru care s-a petrecut odată cu prima Constituție comunistă din 1948. (Mai multe despre istoria primului val al feminismului românesc puteți citi aici și aici).

În 1921, aceeași Clara Zetkin, împreună cu a doua Internațională a femeilor comuniste au decis la Moscova ca data oficială pentru Ziua Internațională a Femeii să fie 8 martie. În 1922, împreună cu Lenin, au făcut din această zi o sărbătoare comunistă, an în care au început s-o sărbătorească și comuniștii chinezi.

Din cauza asocierii cu comunismul, ziua de 8 martie a rămas mult timp o sărbătoare doar în țările socialiste, până la al doilea val de feminism, din anii '60, val care a recuperat sărbătoarea și în Occident. Ea a fost recunoscută oficial abia în 1975, când a fost prima dată sărbătorită de ONU și când a început să fie și puternic depolitizată, instituționalizată și comodificată. Cu toate acestea, astăzi femeile se organizează de 8 martie peste tot în lume pentru a-și revendica drepturile.

Olga ODO

Biblioteca Anarhistă

Olga ODO

De 8 Martie se luptă! Scurtă istorie a Zilei Internaționale a Femeii
2021

Preluat la 13.01.2023 de la <https://pagini-libere.ro/>

ro.theanarchistlibrary.org